

5) розвиток інклюзивної освіти: забезпечення рівних можливостей для навчання всіх учнів, включаючи дітей з особливими потребами;

6) міжнародна співпраця: залучення досвіду та ресурсів міжнародних партнерів для підвищення якості освіти [1].

Особливого значення в умовах пандемії Covid 19 та обмежень, спричинених війною, тепер, коли майже вся діяльність у всіх сферах відбувається онлайн, важливо не лише підвищувати рівень загальної інформаційно-цифрової компетентності та враховувати психологічний вплив цифрових технологій на громадян різного віку, а й зважати на необхідність вивчення особливостей нових умов, суспільних потреб та швидкої й ефективної адаптації до нових цифрових соціальних умов. В умовах пандемії та війни українські навчальні заклади стикаються з викликом організації дистанційної освіти, що зумовлює необхідність переосмислення структури та дизайну освітнього середовища, передбаченого для традиційного навчання. Зміни, що відбуваються в суспільстві, впливають і на професійну підготовку бакалаврів освіти. Це пов'язано з тим, що їхня діяльність пов'язана з роботою в цифровому суспільстві, аналізом та реагуванням на соціальні виклики. Обмеження доступу до очної форми навчання є одним із каталізаторів неконтрольованого та невиправданого впровадження цифрових технологій в освіту і є основою для реалізації відповідної освітньої політики. Вищезазначене вказує на необхідність трансформації освітнього простору, яка полягає у зближенні цифрового, інформаційного та освітнього середовищ, забезпеченні вільного доступу до цифрових інструментів, інформаційних та освітніх ресурсів, уможливленні ефективної комунікації та співпраці між студентами та викладачами в умовах змішаного навчання та дистанційної освіти.

Список використаних джерел

1. Дорожня карта з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/>

Анотація. Шищенко І. Напрями освітніх реформ в Україні. У статті проаналізовано напрями перетворення сучасного освітнього простору в Україні, провідним серед яких є цифрова трансформація освітнього середовища сучасних закладів освіти.

Ключові слова: освітній простір, заклад освіти, трансформація, реформування, цифровізація.

Abstract. I. Shyshenko. Directions of educational reforms in Ukraine. The article analyzes the directions of transformation of the modern educational space in Ukraine, leading among which is the digital transformation of the educational environment of modern educational institutions.

Keywords: educational space, educational institution, transformation, reformation, digitalization.

Ігор Шустик

Інститут професійної освіти НАПН України, Україна

Shustikigor1993@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Дослідження ефективності впровадження інноваційних технологій навчання у систему фахової передвищої освіти вказують на позитивний вплив цього процесу, зокрема на такі його аспекти як: досвід, взаємодія та автономія здобувачів освіти. Цифрові технології сьогодні активно використовуються в освітньому процесі, сприяють підвищенню рівня когнітивної активності здобувачів освіти. При цьому інноваційні педагогічні технології крім навчальної функції, виконують мотиваційну, яка має демонструвати стійкий підвищений рівень зацікавленості здобувачів освіти до вивчення навчальних предметів. Залученість здобувачів освіти до навчання є важливим сегментом діяльності закладу фахової передвищої освіти, оскільки мотивація суттєво підвищує рівень якості набуття цієї освіти [3, с. 157].

Основними показниками оцінювання нововведень в закладі фахової передвищої освіти науковці вказують наступні: суспільна значущість (вплив інновації на розвиток системи освіти в цілому); корисність (практична значущість інноваційних процесів); реалізація (реалістичність інновації і керованість інноваційних процесів); методична розробленість (експеримент, перевірена, обґрунтована практика); можливість засвоєння інновацій потенційними учасниками (складність і доступність технології, нововведення) [2, с. 43].

Найефективнішими інноваційними технологіями, які забезпечують підготовку майбутніх фахівців у закладах фахової передвищої освіти, на нашу думку, є: проєктні, тренінгові, кейс-технології, скрайбінг-презентації.

Проєктна технологія у сучасних умовах трансформувалася у проєктну систему організації навчання, за якої здобувачі освіти набувають професійно важливих знань і навичок у процесі планування й виконання практичних завдань-проєктів [1, с. 36]. Існують різноманітні підходи до послідовності

виконання проєктів. Так, робота над кожним проєктом має розпочинатися з конференції (зборів всієї групи), на якій здобувачі освіти пропонують конкретну тему проєкту. Цьому передує вступне слово викладача, в якому він у загальних рисах ознайомлює їх із проблемою, що вивчається, та заслуховує пропозиції. Їх висувають окремі здобувачі освіти або групи. Якщо виникає кілька пропозицій, то вони обговорюються й обирається найцікавіша з них. Надалі проєкт розподіляється на кілька міні-проєктів. Здобувачі освіти на початковому етапі збирають необхідну інформацію і визначають основні напрями її аналізу. Наступний етап передбачає обробку інформації й загальне обговорення змісту та форми звіту. Потім вони переходять до реалізації проєкту та оформлення звіту за результатами його виконання. Останній етап у проєктній системі, як правило, включає самоаналіз отриманих результатів та підведення підсумків. Наприклад, це може бути підсумкова конференція, на якій заслуховується й обговорюється звіт, або виставка з представленням робіт за результатами проєктної діяльності та їх захист.

Дієвим є застосування тренінгової технології, спрямованої не лише на усвідомлення, розуміння та засвоєння здобувачами освіти необхідних знань, стимулювання їхньої пізнавальної активності, а й на залучення до взаємодії на засадах продуктивної співпраці. Саме використання тренінгу дає змогу викладачу активно взаємодіяти зі здобувачами освіти, їм – один з одним, формувати культуру взаємодії під час спільної діяльності в групах та підгрупах, тобто здійснювати підготовку до майбутньої професійної діяльності.

Підготовці майбутніх фахівців у закладах фахової передвищої освіти сприяє кейс-технологія, яка наділена потенціалом розвитку ініціативи; дослідницьких, комунікативних і творчих навичок; самостійності в освоєнні теоретичних положень і оволодінні практичними навичками; підвищення пізнавального інтересу. Не менш важливо й те, що кейс-технологія сприяє формуванню позитивної мотивації до співпраці, здатності взаємодіяти із суб'єктами освітнього процесу [2, с. 41].

Використання кейсів дає змогу в уявних умовах вирішувати педагогічні проблемні ситуації, тим самим виробляючи певний алгоритм дій у визначених умовах. Цінність кейс-технології полягає в тому, що вона одночасно не тільки відображає практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти для вирішення цієї проблеми.

Зазначимо, що кейс-технологія містить низку методів, за допомогою яких здійснюється пошук рішення, це: метод інциденту; метод розбору ділової кореспонденції; ігрове проєктування; метод ситуаційно-рольових ігор; метод дискусії; метод ситуаційного аналізу. Вибір методу залежить від змісту кейсу та підготовленості викладача. У контексті дослідження, найбільш дієвими, на нашу думку, є метод дискусії та метод ситуаційного аналізу. Використання зазначених методів забезпечує формування у здобувачів освіти уміння співпрацювати в групі, чітко аргументувати свою позицію, поважати опонента та його точку зору.

Незаперечною є також важливість використання мультимедійних презентацій у ході підготовки майбутніх фахівців у закладах фахової перед вищої освіти. Ураховуючи інтерактивний характер, найбільш доцільним є використання скрайбінг-презентацій. Найпростіший скрайбінг можна створити за допомогою програми Power Point, яка забезпечує поступову появу змістового наповнення слайдів в анімованій формі з використанням розповіді «за кадром». Переважно використовується програма Sparkol VideoScribe, за допомогою якої розробляється комплект скрайбінг-презентацій з навчальних дисциплін.

Інтеграція анімованих елементів, їх динамічність в дизайні скрайбінг-презентацій значною мірою підвищує зацікавленість здобувачів освіти під час перегляду та засвоєння навчальної інформації. Саме динамічний характер елементів презентації, оригінальна форма подачі інформації «тут і зараз» із можливими запитаннями до аудиторії забезпечують їх інтерактивність. Зауважимо, що саме динаміка інтерактивних елементів презентації розширює її просторову структуру з лінійної у розгалужену та встановлює взаємозв'язки між її елементами.

Використання скрайбінг-презентацій дає змогу викладачеві цікаво і творчо викладати навчальний матеріал, візуалізувати словесну інформацію, надаючи їй динамічності, що сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Наголосимо, що скрайбінг перетворює лекційний матеріал у слова й образи, встановлює зв'язки між поняттями та смислові акценти, забезпечує зворотній зв'язок з аудиторією. Варто сказати про доцільність активного залучення здобувачів освіти до розроблення та використання скрайбінгу під час презентації власних досягнень: презентація реферату, наукової доповіді, власного проєкту, портфоліо; самопрезентація тощо.

Отже, інноваційні технології навчання в закладах фахової передвищої освіти продиктовані популяризацією інформатизації та цифровізації суспільства та соціокультурними обставинами, пов'язаними, наприклад, з пандемією COVID-19 та воєнними реаліями. Пройшовши складні етапи впровадження, інноваційні технології навчання перебувають під активним дослідженням чисельних науковців у питанні їхньої ефективності впровадження. Для прагматичного аналізу успішності використання інноваційних технологій навчання необхідно усвідомити технологічно-орієнтований аспект інноваційності освітнього процесу. Із вивченням впливу всіх технологічних навчальних середовищ (дистанційного, змішаного, мобільного, віртуального, ігрового тощо) на всіх учасників освітнього процесу закладів фахової передвищої освіти можна визначити позитивні вияви інноваційних перетворень.

Перспективним напрямом дослідження у подальшому вважаємо застосування особистісно орієнтованих принципів, які покликані посилити взаємодію між інноваційними та традиційними

сегментами освітнього процесу. Чітке розуміння формату їх застосування та цільового призначення дозволить використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові інструменти для підвищення якості навчального кластеру фахової передвищої освіти.

Список використаних джерел

1. Андрощук І. В. Науково-методичний супровід підготовки суб'єктів навчального процесу до педагогічної взаємодії. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7, 19 квітня 2016 р.). Київ: ІПТО НАПН України, 2016. Т. II. С. 35-37.
2. Ваніна Н. М., Пащенко Т. М. Упровадження інноваційних методів навчання під час підготовки фахівців передвищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 16. Т. 1. С. 39-43.
3. Педоренко Н. В. Інноваційні педагогічні технології у підготовці майбутніх медичних сестер. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2019. Вип. 66. С. 157-161.

Анотація. Шустик І. Інноваційні технології навчання як чинник модернізації фахової передвищої освіти. У статті проаналізовано основні інноваційні технології, особливості їх використання у системі фахової передвищої освіти, що забезпечують тріаду компетентностей: *hard-skills, soft-skills та digital skills*.

Ключові слова: інновація, інноваційні технології навчання, заклади фахової передвищої освіти, освітній процес, цифровізація, навчальний кластер.

Abstract. Shustyk I. Innovative learning technologies as factor in the modernization of vocational pre-higher education. The article analyzes the main innovative technologies, the peculiarities of their use in the system of professional pre-higher education, which provide triad of competencies: *hard-skills, soft-skills and digital skills*.

Keywords: innovation, innovative learning technologies, institutions of vocational pre-higher education, educational process, digitalization, educational cluster.